

Plan för internkontroll 2021

Antagen på styrelsemöte för
Timrå Vatten AB & Nordanstig Vatten AB 28 oktober 2020,
Sundsvall Vatten AB & MittSverige Vatten & Avfall AB 29 oktober 2020,
och för Reko Sundsvall AB den 30 oktober 2020

Innehåll

1. Mål & kopplingar	1
2. Uppföljningsområden 2021.....	1
2.1 Säkerhetsskyddsanalys	1
2.1.1. Syfte.....	1
2.1.2. Metod.....	2
2.2 Granskning av tillgänglighet och stabilitet för våra IT-system	2
2.2.1. Syfte.....	2
2.2.2. Metod.....	2
2.3 Förbättrad ägarsamordning	3
2.3.1. Syfte.....	3
2.3.2. Metod.....	3
2.4 Covid-19, eventuell påverkan för verksamheten.....	4
2.4.1. Syfte.....	4
2.4.2. Metod.....	4
3. Ansvariga för indentifierade kontroller	4
3.1 Säkerhetsskyddsanalys	4
3.2 Granskning av tillgänglighet och stabilitet för våra IT-system	4
3.3 Förbättrad ägarsamordning	5
3.4 Covid-19, eventuell påverkan för verksamheten.....	5
4. Tidplan	5
4.1 Datum för färdigrapportering av kontrollaktiviter under 2021.....	5
5. Riskbedömning.....	6
5.1 Riskanalys.....	6
5.1.1. Risker inom kundperspektivet.....	6
5.1.2. Risker inom medarbetarperspektivet.....	6
5.1.3. Risker inom utvecklingsperspektivet	7
5.1.4. Risker inom produktionsperspektivet	7
5.1.5. Risker inom ekonomiperspektivet.....	7
5.2 Övrigt.....	8
5.2.1. Kontroll köer Ascendo (leverantörsfakturasystem).....	8
5.2.2. Betalningar	8
5.2.3. Övriga kontroller.....	8

1. Mål & kopplingar

De övergripande målen med internkontrollen är

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet (mål).
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten (rapportering).
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter, policys och riktlinjer (regler).

2. Uppföljningsområden 2021

I arbetet med 2021 års interkontrollplan har arbetet utifrån nuvarande situation med covid-19 haft behov av att bedrivas annorlunda än tidigare år. Det har inte varit möjligt att samla samtliga styrelser i MSVA-gruppen fysiskt för ett gemensamt arbete och analys. VD och ekonomichef har istället tillsammans med ordförandena i de fem styrelserna tagit fram ett grundmaterial, som sedan har diskuterats enskilt i varje styrelse. Utgångspunkten har varit MSVA-gruppens fördjupade riskanalys, framtagen sedan tidigare.

Uppföljningsområden inför 2021 har formulerats utifrån risker som fått hög gradering och internkontrollaktiviteter har tagits fram som är viktiga att kontrollera ur ett verksamhets-uppföljningsperspektiv.

Följande internkontrollaktiviteter kommer att följas upp under 2021:

1. Säkerhetsskyddsanalys med handlingsplan – fortsättning från 2020
2. Granskning av tillgänglighet och stabilitet för våra IT-system
3. Förbättrad ägarsamordning
4. Covid-19, eventuell påverkan för verksamheten

2.1 Säkerhetsskyddsanalys

Under 2020 har det analysarbete som inleddes under 2019 dokumenterats, bearbetas vidare och sammanställts i en övergripande säkerhetsskyddsanalys.

Slutsatsen är att det i nuläget enbart är verksamhet inom vatten som kan påverka Sveriges säkerhet och därmed omfattas av krav på säkerhetsskydd. Eftersom verksamhet inom avlopp delar flera system och funktioner med vatten kan det även bli aktuellt med säkerhetsskydds-åtgärder inom avlopp. Rekommendationen är dock att i första hand utreda andra åtgärder, som till exempel separering av system, begränsningar i behörigheter och tillträde.

Värt att notera är också att kommande totalförsvarsplanering kommer att omfattas av krav på säkerhetsskydd oavsett vilka delar av verksamheten som omfattas.

Resultatet av analysarbetet har redovisats för bolagsledningen i oktober 2020.

Med utgångspunkt från resultatet föreslogs områden för fördjupad analys och åtgärder till säkerhetsskyddsplanen. Efter behandling i ledningsgruppen, och eventuella justeringar, kommer säkerhetsskyddsanalys och säkerhetsskyddsplan fastställas.

Följande aktivitet fortsätter under 2021:

- Uppföljning av säkerhetsskyddsplanen.

2.1.1. Syfte

Kontrollaktivitet 1 genomförs för att säkerställa säkerhetsskyddet för MSVA-gruppen och följa den nya säkerhetsskyddslagen.

2.1.2. Metod

Kontrollaktivitet 1 genomförs som egen revision av genomförda åtgärder utifrån säkerhetsskyddsplanen.

2.2 Granskning av tillgänglighet och stabilitet för våra IT-system

I samband med internkontrollaktiviteten för informationssäkerhet under 2019 och 2020 skapades möjligheten att strukturerat rapportera informationssäkerhetsincidenter.

Utifrån den analys som gjorts av rapporterade incidenter kan det konstateras att de incidenter som störst vår verksamhet mest påtagligt är brister i tillgänglighet och stabilitet för våra IT-system.

IT-driften är outsourcad till Sundsvalls kommun, Servicecenter IT. I befintlig tjänstekatalog finns vissa servicenivåer beskrivna, men vi kan konstatera att det skulle underlätta för båda parter om det fanns ett tydligt avtal som beskriver ansvarsfördelning och samtliga servicenivåer.

För servicenivå brukar man ofta hänvisa till så kallade SLA, som är en förkortning för den engelska termen *Service Level Agreement*, vilket är ett serviceavtal som anger vilken kvalitetsnivå en leverans ska hålla. Exempelvis regleras vilken tillgänglighet systemet ska ha, hur många gånger ett fel får förekomma under en given tidsperiod, hur lång tid det får gå innan felavhjälpning påbörjas samt hur snabbt felet ska vara åtgärdat.

Utifrån uppkomna incidenter ser vi också ett behov av att granska IT-säkerheten för de tjänster som Servicecenter IT tillhandahåller.

Följande aktiviteter ingår under 2021:

- Genomlysning av befintliga servicenivåer som kopplas till MSVA-gruppens behov, med förslag till nödvändiga förändringar
- Genomlysning av IT-säkerheten inom Servicecenter IT som kopplas till MSVA-gruppens behov, med förslag till nödvändiga förändringar
- Genomlysning av våra verksamhetskritiska system och applikationer ur ett tillgänglighetsperspektiv
- Få fram en tydlig bild kring integrationer och samarbeten mellan olika system och applikationer
- Säkerställa att det finns en fungerande plan för katastrofsituationer, exempelvis i händelse av att all information blir otillgängligt, kan vi återställa allting samt vad ska prioriteras?

2.2.1. Syfte

Kontrollaktivitet 2 genomförs för att säkerställa tillgängligheten och stabiliteten för MSVA-gruppens drift av IT-system. Kontrollaktiviteten ska även bidra till att öka tydligheten för vilken information som är viktigt att prioritera vid en katastrofsituation.

2.2.2. Metod

Kontrollaktivitet 2 genomförs som en genomlysning av befintliga servicenivåer och IT-säkerhet för Servicecenter IT:s leverans.

2.3 Förbättrad ägarsamordning

Utifrån att vi idag bedriver vattenförsörjning inom de tre kommunerna Sundsvall, Timrå och Nordanstig samt avfallshantering i Sundsvall, ser vi möjligheter med att utöka samordningen mellan våra tre ägarkommuner. Idag ser vi att mycket administrativa resurser läggs på att tillmötesgå de tre ägarnas enskilda behov av styrning och uppföljning.

Förbättrad samordning mellan ägarna skulle bidra till:

- effektivare övergripande administration och styrning
- samordnad rapportering till ägarna
 - gemensamt rapporteringsinnehåll inklusive rapporteringssystem
 - gemensamma uppföljningar
- utrymme för gemensamma diskussioner om framtidsfrågor som exempelvis att utöka med fler verksamheter och/eller fler kommuner

Det finns utrymme för effektivisering vid en likriktad ägarsamverkan för hela MSVA-gruppen. Resursåtgången som idag krävs för att uppfylla respektive enskild ägares behov skulle då minska.

Följande aktiviteter ingår under 2021:

- Genomlysning av befintlig ägaradministration och styrning
- Framtagande av förslag till effektivisering av ägaradministrationen och styrning

2.3.1. Syfte

Bättre samordning inom bolagsgruppen på ägarnivå, i syfte att bland annat minska administrationen och öka fokus på verksamhetsstyrningen.

2.3.2. Metod

Kontrollaktivitet 3 genomförs som en genomlysning av befintlig ägaradministration inom MSVA-gruppen.

2.4 Covid-19, eventuell påverkan för verksamheten

Under 2020 har covid-19 haft en betydande påverkan på samhället.

För MSVA-gruppen har det bland annat medfört förändrade arbetssätt för att säkra vattenförsörjningen och avfallshanteringen. Hittills har vi, genom att följa våra handlingsplaner, kunnat minimera covid-19:s påverkan på vår verksamhet.

Även 2021 ser ut att påverkas av covid-19. Därför finns det skäl att göra en djupare analys av konsekvenser för vår verksamhet och genomförda åtgärder under 2020, för att se om det krävs ytterligare åtgärder.

Följande aktiviteter ingår under 2021:

- Genomlysning och djupare analys av konsekvenser av covid-19 för vår verksamhet och genomförda åtgärder under 2020
- Belysa om det finns åtgärder som bör bibehållas/möjliggöras även under ordinarie förhållanden
- Belysa om det finns ytterligare åtgärder som krävs under 2021 och framåt

2.4.1. Syfte

Syftet är lära av den situation vi genomgått och genomgår, för att säkerställa att vi är rustade för eventuella framtida krissituationer. Syftet är också att i tid förebygga och hantera eventuella problem i verksamheten som kan uppstå på grund av konsekvenser av covid-19 och förändrade arbetssätt.

2.4.2. Metod

Kontrollaktivitet 4 genomförs som en genomlysning av genomförda åtgärder utifrån covid-19, samt att vi försätter följa utvecklingen under 2021 via vår normala rutiner för styrning och uppföljning.

3. Ansvariga för identifierade kontroller

Beställare av kontrollerna är enligt styrelseuppdrag Anneli Wikner, VD.

3.1 Säkerhetsskyddsanalys

Ansvarig för genomförandet är Monica Nilsson.

Återrapporteringsansvarig är Ewa Thorén, Avdelningschef Verksamhetsstöd.

3.2 Granskning av tillgänglighet och stabilitet för våra IT-system

Ansvarig för genomförandet är Micael Eskilander.

Återrapporteringsansvarig är Ewa Thorén, Avdelningschef Verksamhetsstöd.

3.3 Förbättrad ägarsamordning

Ansvarig för genomförandet & åiterrapporteringsansvarig är Ewa Thorén, Avdelningschef Verksamhetsstöd.

3.4 Covid-19, eventuell påverkan för verksamheten

Ansvarig för genomförandet Lena Jönsson .

Åiterrapporteringsansvarig Ewa Thorén, Avdelningschef Verksamhetsstöd.

4. Tidplan

Senast i november ska internkontrollplanen antas av styrelsen. De rutiner eller motsvarande som inte färdigrapporterats på innevarande års internkontrollplan överförs till ny plan året efter.

Löpande rapportering ska ske vid varje ordinarie styrelsemöte under verksamhetsåret.

Senast i november skall VD rapportera skriftligt till styrelsen. Rapporten ska även innehålla en egen samlad bedömning över hur internkontroller har fungerat i bolaget.

4.1 Datum för färdigrapportering av kontrollaktiviteter under 2021

Årets fyra kontrollaktiviteter ska vara färdigrapporterade senast den 17 september.

5. Riskbedömning

Riskbedömningen är genomförd gemensamt av MSVA-gruppens samtliga styrelseledamöter samt MSVA:s ledningsgrupp och fackliga representanter. En kartläggning utifrån bolaget olika verksamhetsperspektiv är dokumenterad. Inom följande perspektiv identifierades risker: Ekonomi, Produktion Kund, Medarbetare och Utveckling.

5.1 Riskanalys

Riskanalysen redovisas nedan för respektive perspektiv och är rankad utifrån den risk som sammantagen fått högst riskvärde, $S \times K = \text{Riskvärde}$.

Sannolikhet						
5	5	10	15	20	25	
4	4	8	12	16	20	
3	3	6	9	12	15	
2	2	4	6	8	10	
1	1	2	3	4	5	
	1	2	3	4	5	Konsekvens
	Mycket låg risk	Låg risk	Medelhög risk	Hög risk	Mycket hög risk	

5.1.1. Risker inom kundperspektivet

<i>Kundperspektivet</i>			
	Sannolikhet	Konsekvens	Värde
Vattenbrist	2,11	4,44	9,38
Att vi inte motsvarar kundens förväntningar på leverans kvalitet	2,28	2,89	6,58
Taxehöjning	3,56	2,44	8,69
Sabotage	2,72	4,39	11,95
Vattenburen smitta	2,78	4,39	12,19

5.1.2. Risker inom medarbetarperspektivet

<i>Medarbetarperspektivet</i>			
	Sannolikhet	Konsekvens	Värde
Problem med kompetensförsörjning	3,00	3,94	11,83
Medarbetare upplever bristande delaktighet	2,44	2,72	6,65
Lågkonjunktur	2,56	2,22	5,68
Arbetsmiljöbrister	2,44	3,28	8,01
Lågt förtroende för den politiska styrningen	2,78	3,11	8,64

5.1.3. Risker inom utvecklingsperspektivet

<i>Utvecklingsperspektivet</i>			
	<i>Sannolikhet</i>	<i>Konsekvens</i>	<i>Värde</i>
Bristande ekonomi	2,94	3,61	10,63
Bristande samspel ägare - bolag	2,28	3,83	8,73
Oförmåga att ställa om	2,61	3,67	9,57
Motstridiga externa intressen	2,72	3,22	8,77

5.1.4. Risker inom produktionsperspektivet

<i>Produktionsperspektivet</i>			
	<i>Sannolikhet</i>	<i>Konsekvens</i>	<i>Värde</i>
Brist på långsiktighet ur miljöperspektiv	2,22	3,44	7,65
Brist i IT-säkerhet	3,22	4,06	13,07
Nya lagkrav	3,78	3,17	11,96
Bristande underhåll	2,67	3,89	10,37
Klimatförändringar	3,17	3,44	10,91

5.1.5. Risker inom ekonomiperspektivet

<i>Ekonomiperspektivet</i>			
	<i>Sannolikhet</i>	<i>Konsekvens</i>	<i>Värde</i>
Ökade räntenivåer	4,22	3,39	14,31
Taxeförändringar	4,11	2,50	10,28
Vikande befolkningsutveckling	2,00	3,17	6,33
Hårdare EU-direktiv	3,39	3,06	10,35
Oförutsedda driftstörningar	3,22	2,83	9,13

5.2 Övrigt

Nedan redovisas de aktiviteter som sker löpande via ekonomienheten eller Servicecenter Sundsvalls kommun. Interkontroll sker både fysiskt och via inbyggda funktioner i system. Dokumentation finns hos ekonomienheten och Servicecenter.

5.2.1. Kontroll köer Ascendo (leverantörsfakturasystem)

- Kontroll byggbolag; kontrollerar att byggbolag har följt reglerna kring omvänd skatteskuldighet inom byggsektorn.
- Kontroll orsak & syfte; när fakturor konteras på utbildningskonto kontrolleras att det framgår vilka som gått utbildningen och vad utbildningen avser.
- Kontroll personalkostnader; när fakturor konteras på personalkostnader kontrolleras att det är rätt konterat.
- Leasingbilar; kontrollerar att momsen har konterats rätt.
- Representation; när fakturor konteras på representationskontot kontrolleras att deltagare och syftet med mötet har angivits.

5.2.2. Betalningar

- Filer Plusgirot och bankgirot; Person nr 1 skapar betalningsfil, person nr 2 kontrollerar att totalsumman på filen stämmer med underlaget samt gör stickprov på minst 2 fakturor att belopp, pg/bg stämmer och att fakturan har godkänts och attesterats enligt gällande attestordning. Det innebär att minst 4 personer måste vara inblandade för att kunna betala en faktura från leverantörsreskontran (gäller även återbetalningar kund, se separat rutin).
- Manuella betalningar; Underlaget ska vara signerat av 2 personer och betalningen ska göras av 2 personer (får ej vara samma om har signerat underlaget).

5.2.3. Övriga kontroller

- Kontroll ej brutna verifikationsnummerserier.
- Månadsvisa kontoavstämningar.
- Kontroll att projekt har konterats i rätt bolag.
- Kontroll nya leverantörer; kontrollerar först att leverantören har f-skatt. Sedan godkänns underlaget av en person i ledningsgruppen innan den nya leverantören läggs upp. Person nummer 2 kontrollerar att det är rätt (systemloggen).